

КОГАТО БОГ Е С НЕПРИЯТЕЛИТЕ НИ

Християните вярват, че четенето на Библията е важно за тях защото чрез нея Бог може да им говори. Аз самият чета Новия Завет (НЗ) от много години и през това време съм забелязал нещо интересно. Понякога докато говори по дадена тема НЗ споменава нещо свързано със Стария Завет (СЗ). Това може да е нещо много кратко – само едно име или споменаване на случка без тя да е разказана подробно. Понякога аз не си правя труд да проверя какво имат предвид и просто продължавам да чета нататък. Може би и с вас е така. Може би не сте чели това място в СЗ и нямате желание в момента да го търсите. Но аз съм забелязал, че често тези „препратки“ към СЗ (ако мога да ги нарека така) може да са много важни за това, което НЗ иска да каже.

Августин казва, че за да разбере СЗ човек трябва да познава НЗ, но и за да разбере НЗ трябва да познава СЗ.

Днес искам заедно да прочетем един такъв текст, който споменава имена и случки от СЗ. Той също така е доста известни съм сигурен, че много от вас са го чували. Искам днес да го прочетем заедно, да обърнем внимание на тези имена и случки, които той споменава и да видим дали след това той няма да каже нещо ново, нещо повече, макар че сме го чели много пъти.

Лука 4:16-20 И дойде в Назарет, дето беше отхранен, и по обичая си влезе в синагогата един съботен ден и стана да чете. И подадоха Му книгата на пророк Исаия; и Той, като отвори книгата, намери мястото дето бе писано: - "Духът на Господа е на Мене, Защото Ме е помазал да благовестявам на сиромасите; Прати Ме да проглася освобождение на пленниците, И прогледване на слепите, Да пусна на свобода угнетените, Да проглася благоприятната Господна година". И като затвори книгата, върна я на служителя и седна; а очите на всички в синагогата бяха впити в Него.

Евангелист Лука съвсем съзнателно разказва тази случка в самото начало на своето евангелие. Тя може да се нарече „програмната проповед“ на Исус Христос. С тези думи Исус казва за какво е дошъл и каква е целта Му и след това цялото евангелие разказва как Той прави това – като кулминацията настъпва с Неговата смърт и възкресение.

Исус чете един пасаж от СЗ – по-точно от книгата на пророк Исаия 61:1-2. Той прави дори нещо повече – Исус не чете целия текст – Той съзнателно пропуска една част от ст. 2, която казва, че идва не само *годината на*

Господното благоволение, но и деня на въздаянието от нашия Бог. Исус Христос е едновременно Спасител на света и Съдия на света. Но при Своето възплъщение Той идва, за да даде живота Сизаспасение на света и да предложи това спасение на всеки, който желае да го приеме. Затова тук Христос пропуска останалата част от Исая.

Но слуката не свършва дотук. Тя продължава.

Лука 4:21-30 И почна да им казва: Днес се изпълни това писание във вашите уши. И всички Му засвидетелстваха, чудеци се на благодатните думи, които излизаха из устата Му. И думаха: Тоя не е ли Иосифовият син? А той им рече: Без друго ще Ми кажете тая поговорка: Лекарю, изцери себе си; каквото сме чули, че става в Капернаум, стори го и тука в Своята родина. И пак рече: Истина ви казвам, че никой пророк не е приет в родината си. А казвам ви наистина, много вдовици имаше в Израил в дните на Илия, когато се затвори небето за три години и шест месеца, и настана голям глад по цялата земя; А нито при една от тях не бе пратен Илия, а само при една вдовица в Сарептасидонска. Тъй също много прокажени имаше в Израил във времето на пророк Елисея; но никой от тях не бе очистен, а само сириецът Нееман. Като чува това тия, които бяха в синагогата, всички се изпълниха с гняв, и, като станаха изкараха Го въвн из града, и заведоха Го при стръмнината на хълма, на който градът им беше съграден, за да Го хвърлят долу. Но Той мина посред тях и си отиде.

Отново много от нас знаят основната нишка на историята. След като Исус чете думите на Исая Той казва, че те се изпълняват днес. Хората в Назарет обаче отказват да повярват в Него. Но те не просто не вярват в Него, е просто спорят с Него, те се опитват да Го убият. Как се стига до тук? В текста има някакви думи за Илия и Елисей, които не е съвсем ясно какво правят там и какво означават.

Но аз искам днес да се обърнем точно към тези, може би не съвсем ясни, думи, да отидем в СЗ и да се опитаме да ги разберем, след това да се върнем отново към тази история в НЗ и да я видим по нов начин, който има какво да ни каже на нас, хората от 21 век в нашите напълно различни време и живот.

И така тръгваме към първата история

А казвам ви наистина, много вдовици имаше в Израил в дните на Илия, когато се затвори небето за три години и шест месеца, и настана голям

глад по цялата земя; А нито при една от тях не бе пратен Илия, а само при една вдовица в Сарептасидонска.

Тази история е описана подробно в 3 Царе 17 глава. Златния век на Давид и Соломон е останал в миналото и някога единната държава е разделена на 2 царства, които често враждуват помежду си и водят братоубийствени войни. По-конкретно историята се развива в северното царство по времето на един цар, който се казва Ахав. Може би името не ви говори нищо затова ще ви дам малко информация. Едно от характерните неща за северното царство Израел е, че през по-голямата част от времето неговото управление е нестабилно. Царете по правило не управляват много дълго и често са свалени чрез преврати, при което предишния цар и целия му род са избивани. И през цялото това време нямаме нито един цар, който да е праведен пред Бога. Нито един.

Бащата на цар Ахав се казва Омрий. Той поставя началото на третата династия в Израел и управлява от 885 до 874 пр. Хр. Аз ви казах, че в цялата история на северното царство няма нито един праведен цар. Омрий обаче е забележителен в това отношение. За него се казва, че той надминава по вършене на зло всички предишни царе (3 Царе 16:25). След като умира негово място идва синът му Ахав в 874 г. пр. Хр. Сега, ако Омрий надминава всички предишни царе по зло Ахав не остава по-назад и задминава баща си (3 Царе 16:31-33; виж също 3 Царе 21). Цялото управление на Ахав е белязано от корупция и беззаконие.

Когато се разделят царствата Ерусалим и храмът остават в южното царство. Царете се страхуват от поклонението, така че въвеждат други места за поклонение. Бащата на Ахав поставя свещеници, които не са от племето на Левий. Ахав обаче е още по-радикален – той направо сменя бога, на който нацията трябва да се покланя.

Съпругата на цар Ахав се казвала Езавел. Тя не била еврейка, а финикийска принцеса. Финикийците се покланяли на един бог наречен Ваал, който бил бог на гръмотевиците и плодородието. И сега Ахав възприел религията на своята съпруга и я направил задължителна държавна религия. „Вече няма да се покланяте на Яхве, ще се покланяте на Ваал.” И всеки, който не бил съгласен и желал да запази своята стара вяра бил убиван.

Управлението на Ахав и Езавел е една от най-ниските в духовно отношение точки в цялата еврейска история.

И тук започва нашата история. Един от хората, които отказали да сменят вярата си се казвал Илия. Не знаем нищо за него. Той е наречен тасвиец, което вероятно е свързано с родното му място (Тесва), но днес ние не сме в състояние да идентифицираме къде се е намирало то. Не знаем дори дали е било град или село. Когато Ахва променя вярата на народа и започва религиозна чистка Бог изпраща Илия при царя, за да му каже нещо. Посланието е следното: Понеже ти отхвърли истинския Бог аз ти казвам, че в страната няма да падне нито една капка дъжд докато аз не заповядам това. И след това Бог казва на Илия: Бягай! Искам да пресечеш река Йордан и да отидеш при един поток където да се скриеш. Ще пиеш от водата на потока, а Аз ще заповядам на едно ято врани всеки ден да ти носи храна.

В тази част на света климатът е много горещ. И ако в онази епоха два пъти годишно през дъждовните сезони не падне дъжд това не означава просто неудобство, означава бедствие и глад. И точно това се случва. 3 години без капка дъжд. Накрая пресъхва и потока, при който се крие Илия. И тогава Бог отново му говори и го изпраща при една жена в областта Сидон, която е вдовица и чужденка. Тя също страда от сушата и Бог прави чрез Илия чудо, така че и двамата да могат да преживеят. По-късно в историята нейният син умира и Илия го възкресява.

Можете да прочетете цялата история в 3 Царе 17 глава. Преди много години, когато учех богословие един от преподавателите ни даде домашно. Трябваше да направим изучаване на думите в 3 Царе 17 - да открием кои са най-важните думи в текста и да определим тяхното значение. Така че аз написах едно есе – [още го пазя](#). Имаше няколко групи думи, които бяха важни, но една група беше особено важна. Трите думи, около които аз написах цялото си есе бяха „на изток от Йордан,” „врани” и „сирофиникийка” (това е народността на жената, при която е пратен Илия).

Защо те са толкова важни? Всички тези думи са свързани с нещо, което се е считало за нечисто според разбиранията на евреите. Да отидеш на изток от Йордан означава да напуснеш територията на Израел – да излезеш от обетованата земя, която Бог е дал на своя народ. Враните са определени от закона като нечисто животни. Те не трябва да се използват за храна, а ако някой се допре до тях става ритуално нечист за известно време. И тирците и сидонците, при които отива Илия в СЗ са символ на народи, които носят идолопоклонство и неморалност.

И всички тези детайли водят до една идея, която авторът не пише в прав текст, но която ясно изразява: В този момент от историята нечистите неща

са станали по-чисти от тези, които смятат себе си за Божий народ. Евреите мислят, че са избрани от Бога, но цар Ахав иска да убие Божият пророк. Когато обаче Илия отива при една езичничка, чуйте как го посреща тя:

3 Царе 17:18 Какво има между мене и тебе, Божий човече? Дошъл ли си при мене, за да ми припомниш греховете?

Тази жена е езичничка, но тя осъзнава своите грехове, вярва в Бога и разпознава Неговия служител, когато го види. Израел обаче не може да направи това. Оказва се, че нещата, които хората смятат за нечисти служат на Бога по-добре и с по-голямо желание от тези, които смятат себе си за чисти и ги презират. Чуждата земя, враните, езичничката – но не и избраният народ Израел.

Това е първата история, която Исус разказва. Втората е много подобна

Тъй също много прокажени имаше в Израил във времето на пророк Елисея; но никой от тях не бе очистен, а само сириецът Нееман.

Това се случва малко по-късно при наследника на Илия – Елисей. Израел води дългогодишна война срещу съседната държава Сирия – война, която през по-голямата част от времето губи. Един от началниците на сирийската армия е човек на име Нееман. Той е успял в живота човек, който е близък на царя, но в един момент за свой ужас разбира, че е болен от проказа. Знаете, проказата е страшна болест, която по това време е била нелечима.

Нееман обаче има робиня – едно младо момиче, което е еврейка. Ние не знаем как тя е станала сирийска робиня. По това време Сирия и Израел водят война и може би тя е била отвлечена при някое нападение. Може би дори родителите ѝ са били убити пред очите ѝ, а тя е единствената останала жива и поробена. Може да е станало и нещо съвсем различно, не знаем. Но това момиче отива при господаря си Нееман и му казва: „Слушай, ти си опитал всичко и за твоята болест няма лекарство. Но аз знам, че в Израел има пророк. Може би той ще може да ти помогне.“

И Нееман отива. Това не е малко. Той е военачалник на вражеската армия и ако бъде заловен не го чака нищо добро. Той е езичник, който почита други богове, но отива с вяра. Той се моли пред един чужденец. И накрая когато Елисей му казва да направи нещо странно, той все пак преглъща гордостта си и изпълнява каквото му е казано. И когато се изцелява чуйте какво казва:

4 Царе 5:15, 17-18 Ето, сега разбрах, че няма Бог в целия свят освен в Израел... Нека се даде, моля, на слугата ти товар за две магарета от тая

пръст; защото слугата ти не желае вече да принася... жертва на други богове освен на Господа. Господ да прости... на слугата ти, ако, когато влиза господарят ми в капицето на Римона, за да се поклони там, и се подпира на ръката ми, се навеждам и аз в капицето на Римона!

Това е началникът на армията, която воюва срещу Божият народ. Това е езичникът. А избраният народ през това време стои много, много далече от Бога.

Връщаме се обратно към текста от НЗ, с който започнахме. Всеки един от хората, на които Исус говори в синагогата много добре знае тези истории. Няма нужда Той да ги разказва подробно както направих аз. Когато Исус споменава Илия вдовицата от Серепта и Нееман всеки много добре разбира за какво става дума.

Исус започва Своята проповед с едни хубави и красиви думи от книгата на пророк Исаия, които говорят за идващото избавление от Бога. Когато ги чуват всички са много доволни. И след това Исус хвърля бомба. Тези думи, казва Той, днес се изпълняват. Но искам вие да знаете и още нещо: наистина идва време на Господно благоволение. Но това благоволение няма да е само за вас, а и за езичниците. Бог обича и тях и Бог идва за тези, които вие презирате, които отбягвате и с които не искате да имате нищо общо. Може да се окаже дори, че в крайна сметка спасени ще са те, но не и вие.

По това време всеки мъж евреин когато се е събуждал сутрин се е молел с една молитва: „*Боже, благодаря ти, че не си ме създал роб, жена или езичник.*“ Имаме запазени еврейски текстове, които казват, че Бог е създал езичниците подобно на тръните за огъня.

Евреите смятали, че те са избраният Божий народ. Те отхвърляли, презирали и избягвали всички останали хора. Те съвсем умишлено изграждали стени, които да пречат на общуването им с тези хора, за да не би да се омърсят от тях по някакъв начин. И когато Исус казва това, което казва то наистина е една бомба. Ние виждаме реакцията – евреите са толкова ядосани, че се опитват съвсем буквално да Го убият като го хвърлят от една скала.

Надявам се, че сега разбирате този текст по-добре. Надявам се също, че виждате по-ясно как трябва да познаваме СЗ, за да разберем НЗ и да познаваме НЗ, за да разберем СЗ.

Но аз не искам да спрем дотук. Има още една причина, поради която казвам всичко това.

От доста време ние говорим, че трябва да споделяме вярата си и как да я споделяме. Но понякога ние срещаме хора, за които си казваме – Този никога няма да повярва. Просто няма шанс.

Някои от тези хора може да са реагирали рязко на опита ни да споделим с тях вярата си или дори без да сме им казали нищо да са се изказали грубо срещу християнството. Може иначе да са добри хора, даже наши роднини, и ние да си мислим: „Колко жалко.“

Други може са хората, с които не се разбираме. Може би това е съсед, който често вдига шум вечер и не ви оставя да спите, или не иска да плаща общите такси, или просто си е крив и с него не може да се говори. Може да е колега или съученик с който каквото и да правите все сте в някакъв конфликт. Може да е някой друг човек, с който живота ви среща и с който не можете да се разберете. Ние всички познаваме такива хора, които са ни като „трън в плътта.“

Днес искам да помислите кои са хората, които не можете да понасяте. Като християни знаем, че не трябва да мразим никого, но, нека да си кажем често, има хора, които не можем да понасяме – и може би чувството е взаимно. И докато си мислите за тях помислете си и за нещо друго – какво ще стане ако се окаже, че Бог е на тяхна страна? Не казвам ако се окаже, че Бог е срещу нас – това е нещо различно – а ако се окаже, че Бог е на тяхна страна?

Може да мислим, че тези хора нямат и не могат да имат нищо общо с Бога. Няма шанс. Виждете тяхното отношение, виждете разбиранията и ценностите им, виждете начина, по който живеят – също както евреите мислеха за военачалника на вражеската армия Нееман и за вдовицата-идолопоклонничка. Тези двама човека са абсолютен аналог на хората, за които сега ние говорим – сякаш нямат шанс. И тогава се оказва, че макар на повърхността да не сезабеелязва нищо Бог е работил дълго и дълбоко в техните сърца и животи, за да го доведе до Себе Си по един или друг начин.

Аз не ви казвам: веднага идете и споделете вярата си с тези хора. Много вероятно е ако сме в лоши отношения с тях Бог да използва някой друг за тази цел. Но аз искам да кажа нещо друго – нека никога да не отписваме никого. Исус дойде да умре и за тези хора. Той обича и тях. Той ги търси. И Той много съзнателно спомена за вдовицата и Нееман в програмната си проповед в Капернаум.

Искам да ви кажа и още нещо: ако видите, че някой друг християнин стои на места или с хора, които вие отписвате и смятате, че „нямат шанс“ не бързайте да отписвате и него или да го приравнявате с тях. Исус беше наричан. Хората, за които се смяташе, че нямат шанс се събираха на тълпи около Исус. Заради тях Го наричаха „приятел на бирници и грешници.“ Понеже приемаше поканите им Му казваха, че е „човек лаком и винопиец.“ Днес когато църквите си избират пастир те обикновено не търсят такъв, който е известен като „приятел на бирници и грешници,“ всъщност обикновено търсят някой, за който е известно, че няма нищо общо с такива хора. Но това беше една от характеристиките на Исус. И аз мисля, че в нашите църкви ние се нуждаем от хора, които са готови да отидат при тези, които смятаме, че нямат никакъв шанс.

Помислете отново – за хората, с които сте скарани, за хората, които ви лазят по нервите и към които не изпитвате топли чувства, за хората, които са отхвърлили това, което много пъти сте им казвали, за хората, за които гласно или негласно смятате, че нямат никакъв шанс. Имаме ли очи да видим тези хора като потенциални жители на Божието царство? Идва ли на ум да се молим за тях – даже ако молитвата ни е със стиснати юмруци и през стиснати зъби? Ще можем ли да ги приемем и да ги наречем братко и сестро ако го видим някой ден в църква?

Какво ще стане ако направим това? Не зная. Може би ще срещнем странни хора в живота си и в църквата си. Може би ще започнем да виждаме и чуваме неща, които преди това сме пропускали. Може би ще научим нещо за някои хора, което не сме подозирали, че е там. И аз не гарантирам, че личните ни конфликти ще изчезнат.

Искам да останем за кратко време в тишина и да се зададем 3 въпроса:

1. Кой са хората, които съм отписал?
2. Дали Бог ги е отписал?
3. Какво ще стане ако се окаже, че Бог е с нашите неприятели – не срещу нас, но и с нашите неприятели?

И каква би била разликата?